

بررسی تأثیر زیبایی‌شناسی رنگ و طرح کابینت چوبی آشپزخانه در انتخاب آن

مصطفی ملکی گلندوز^{۱*}، علیرضا حسینی صدر^۲، علی بیات کشکولی^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه علوم و صنایع چوب و کاغذ، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه زابل، زابل، ایران

۲. مربی، گروه هنر، دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران

۳. استاد، گروه علوم و صنایع چوب و کاغذ، دانشکده منابع طبیعی، دانشگاه زابل، زابل، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۲۰، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۲۸

چکیده

زیبایی‌شناسی از مؤلفه‌های زیادی برخوردار است که طرح و رنگ از مهم‌ترین آنهاست. کابینت از زیباترین عناصر در آشپزخانه است. این عنصر زیبا افزون‌بر کاربردی که دارد، با طرح و رنگ خود بیشترین تأثیر را در شکل‌گیری آرایه داخلی آشپزخانه ایجاد می‌کند. در این پژوهش تأثیر زیبایی‌شناختی طرح و رنگ کابینت چوبی آشپزخانه در انتخاب آن بررسی شده است. روش تحقیق، تحلیلی توصیفی، پیمایشی و میدانی است. جامعه آماری و جمع‌آوری اطلاعات و تکمیل پرسشنامه تحقیق، استفاده‌کنندگان و سازندگان کابینت چوبی در استان اردبیل بوده است. به‌منظور تعیین تأثیر متغیر مستقل زیباشناسی طرح و رنگ بر متغیر وابسته انتخاب کابینت چوبی از معادله رگرسیون خطی استفاده شد. نتایج نشان داد که ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی زیبایی‌شناسی رنگ در انتخاب کابینت چوبی ۰/۹۴۱ است. این ضریب در انتخاب رنگ براساس بافت طبیعی چوب برابر با ۰/۸۰۰ است و بیشترین تغییرات را در بین متغیرهای وابسته دارد. مقدار ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی زیباشناسی طرح ۰/۹۳۴ است. متغیر شکل‌های غیرهندسی با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۶۷۹ در رتبه نخست است. همچنین می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر بررسی شده وجود دارد. علامت ضریب همبستگی بین دو متغیر مثبت است و بنابراین دو متغیر رابطه مستقیم افزایشی دارند.

واژه‌های کلیدی: رنگ، زیبایی‌شناسی، طرح، کابینت چوبی آشپزخانه.

مقدمه

انتظار عملکرد برتر از آشپزخانه است [۳]. طراحی کابینت آشپزخانه تا قبل از قرن بیستم رضایت‌بخش نبود [۴]. کابینت دیواری آشپزخانه به سبک و شکل امروزی در اوایل دهه ۱۹۲۰ ساخته شد [۵]. بنابراین آشپزخانه از فضاهای تشکیل‌دهنده هر ساختمان مسکونی است و بخش مهم عملکردی آشپزخانه را می‌توان در ساخت دکوراسیون و چیدمان داخلی و فرم‌دهی آن توصیف کرد [۶]. این عنصر افزون‌بر کاربردش، مهم‌ترین تأثیر را در زیبایی آشپزخانه دارد. انسان از زمان‌های بسیار دور ارتباط تنگاتنگی با چوب داشته است [۷]. اهمیت بو، بافت، رنگ و ساختار چوب در

زیبایی و زیبایی‌شناسی از نیازهای انسان به شمار می‌آید و درک واقعی آن مستلزم دانستن مبانی زیباشناسی است. زیبایی و به‌عبارت دیگر زیبایی‌شناسی قابلیت است برای درک بهتر ادراکات که سبب رضایت ما می‌شود [۱]. زیبایی از مؤلفه‌های زیادی برخوردار است که فرم و رنگ از مهم‌ترین آنهاست [۱]. در خانه‌های امروزی، آشپزخانه از مهم‌ترین فضاهای مسکونی است [۲]. دلیل این موضوع،

* نویسنده مسئول، تلفن: ۰۹۱۴۳۵۲۵۸۹۹

طرح‌های دکوری محصولات چوبی محل زندگی و واکنش‌های عاطفی افراد رابطه مثبت معنی‌داری وجود دارد [۷]. به سازماندهی یا آرایش خلاقانه همه عناصر بصری طبق اصولی که منجر به وحدت در اثر هنری می‌شوند فرم می‌گویند [۱۷]. با این معنا، فرم بر کیفیت‌های ساختاری موجود در اثر مثل تناسب، تعادل، تکرار و تقارن تأثیر می‌گذارد [۱۸]. طرح و شکل‌ها علاوه بر ایجاد زیبایی سازه، باید همراه با اتصال‌ها مقاومت کافی داشته باشد [۱۹]. در مناطق مرطوب مانند شهرهای شمالی، کابینت چوبی به علت تحمل بیشتر در برابر رطوبت در مقایسه با کابینت ام‌دی‌اف به لحاظ کیفی مطلوب‌تر است. الگوهایی از فرم، مصالح و جزئیات در نحوه ساختشان در درون ساختمان می‌توانند شور، هیجان و غنایی را در طرح به وجود آورند [۲۰]. بهره‌گیری از ویژگی‌های فیزیکی کافی در کنار مبلمان و شناخت نیازهای طراحی داخلی به‌ویژه متناسب با نیازهای بانوان از خصوصیات طراحی داخلی معماری آشپزخانه است که در روحیات و واکنش‌های رفتاری بانوان استفاده‌کننده تأثیر می‌گذارد [۲۱]. هدف این پژوهش توجه بیشتر به تدوین زیبایی‌شناسی طرح و رنگ در ساختار انتخاب کابینت‌های چوبی آشپزخانه منزل است. همچنین باید به این پرسش اساسی پرداخت که آیا توجه به زیباشناسی رنگ و طرح (فرم) در انتخاب کابینت چوبی تأثیر دارد؟ بنابراین در نگاه زیبایی‌شناسی انتخاب کابینت چوبی، کیفیت‌های معنی‌دار، طرح و رنگ باید با یکدیگر مطابقت داده شوند، یعنی طرح و رنگ در معنی‌دار بودن و مفهوم خود در انتخاب یکدیگر را اثبات کنند.

مواد و روش‌ها

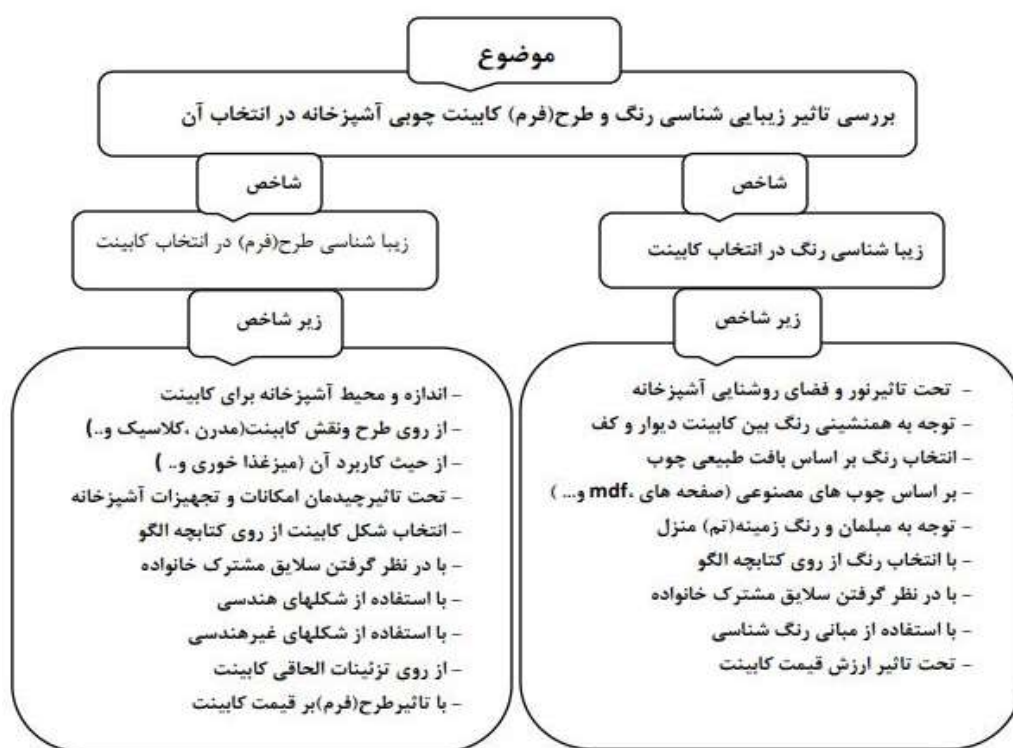
روش تحقیق

این تحقیق به لحاظ هدف از نوع کاربردی و به لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها، توصیفی-پیمایشی است. با توجه به شرایط و موضوع بررسی، از روش کمی پیمایشی

کار دست‌ساز به سرعت قابل درک است؛ امری که با شیوه‌های غیرصمیمی صنعتی کار روی چوب همیشه امکان‌پذیر نیست. اشیای متنوعی مانند کمد، صندلی و میز هنگامی که در رابطه‌ای جدید در کنار هم قرار می‌گیرند (اغلب به صورت کابینت) زبان خاصی را به خود می‌گیرند [۸]. تنوع رنگ، بافت و تالو چوب بر احساس انسان مفید است. این رنگ چوب به دلیل وجود مواد استخراجی رنگی موجود در چوب است [۹]. رنگ چوب حس صلح و آرامش را به فرد انتقال می‌دهد و احساس شخصیت طبیعی را ایجاد می‌کند [۱۰]. تحقیقات وانگ و همکاران (۲۰۱۵) تصاویری عاطفی و موثر از دانشجویان دانشگاه با احساسات روانی و بصری، ویژگی‌های ارگانی و ارزیابی کمی ۲۸ نوع رنگ روکش دکوراسیونی را به روش افتراق ذهنی بررسی کرد [۱۱]. رنگ یکی از ویژگی‌های غالب بینایی مؤثر بر ادراک و رفتار مصرف‌کننده است [۱۲]. عده‌ای عقیده دارند که رنگ به کار گرفته‌شده در محصول از فرم، جنس و بافت سریع‌تر استنباط می‌شود [۱۳]. سونگ و ژوو (۲۰۱۱) در تحقیقی به بررسی رابطه عاطفی و حسی در ارتباط با رنگ و طرح چوبی پرداختند. نتایج آنان نشان می‌دهد که برای بخش معکوس در بعد حسی، چوب با رنگ بافت روشن، مناسب و دلنواز است [۱۴]. نتایج پژوهش‌های سینگ (۲۰۰۶) درباره برخی کالاها نشان می‌دهد که حدود ۶۲ تا ۹۰ درصد ارزیابی مردم از محصول براساس رنگ صورت می‌گیرد [۱۳]. زنان و مردان در انتخاب رنگ، ترجیحات متفاوتی دارند [۱۵]. رنگ بر درک زیبایی‌شناختی مشتری، حالت‌های عاطفی و واکنش‌های رفتاری مشتری تأثیر می‌گذارد [۱۶]. پژوهش لشگری و همکاران (۱۳۹۸) رابطه بین رنگ و دکورهای چوب در محل کار و زندگی بر واکنش‌های عاطفی و روانی افراد و همچنین تأثیرگذار بودن رنگ دکور چوبی محل زندگی و محل کار بر واکنش‌های روانی و عاطفی را تأیید کرده است [۷]. از این‌رو می‌توان گفت میان الگو و

طیف پنج‌گزینه‌ای لیکرت (بسیار بی‌تأثیر، بی‌تأثیر، متوسط، تأثیرگذار و بسیار تأثیرگذار) است. با استفاده از ۱۲۰ پرسشنامه ساختاریافته با مشاهده سیستماتیک و مصاحبه، جمع‌آوری اطلاعات صورت گرفت. تحقیق و جمع‌آوری پرسشنامه‌ها در دامنه زمانی بهار ۱۳۹۸ تا پاییز ۱۳۹۹ بود. از روش‌های آمار توصیفی برای طبقه‌بندی نمره‌های خام، طراحی جدول توزیع فراوانی و محاسبه شاخص‌ها استفاده شد. برای تدوین فرضیه‌های تحقیق، به مدلی مفهومی نیاز بود تا براساس آن، ضمن شناسایی متغیرهای تحقیق، روابط بین این متغیرها و تعاریف مفهومی و عملیاتی آنها تبیین شود. بنابراین مدل مفهومی تحقیق به صورت شکل ۱ ترسیم شد. این مدل برای ارزیابی موضوع تحقیق به کار گرفته شد.

استفاده شده است. به منظور تأیید و غربال شاخص‌ها و بررسی پیشینه پژوهشی در زمینه زیبایی‌شناسی رنگ و طرح انتخاب کابینت، از طریق پرسشنامه و معیارهای مطرح‌شده، تصمیم گرفته شد از نظر کارشناسان، استادان دانشگاه و قضاوت خبرگان استفاده شود. بنابراین پرسشنامه‌ای شامل سی شاخص مهم در اختیار گروه خبرگان قرار گرفت. از آنها درخواست شد نظرشان درباره هر شاخص را در قالب متغیرهای کلامی مندرج در پرسشنامه بیان کنند. همچنین در پرسشنامه بخشی با عنوان نظرها و پیشنهادها گنجانده شد تا خبرگان نظرشان را درباره ابعاد، معیارها و شاخص‌های پیشنهادی و شیوه دسته‌بندی آنها بیان و در صورت نیاز شاخصی را اضافه یا حذف کنند. پرسشنامه از نوع روان‌شناختی و به صورت

شکل ۱. مدل مفهومی و پژوهشی تحقیق

کمی‌سازی نظر پاسخگویان از حالت کیفی به کمی در نظر گرفته شد. با بررسی فرضیه بنیادین، نرمال کردن مشاهدات و استفاده از فنون و روش‌های آماری انجام

در بخش آمار استنباطی با استفاده از مقیاس عقیده‌سنج لیکرت که هر عامل امکان انتخاب موارد بسیار بی‌تأثیر، بی‌تأثیر، متوسط، تأثیرگذار و بسیار تأثیرگذار را دارد،

متغیرها با آلفای کرونباخ بررسی شد (جدول ۱) بنابراین پایایی پرسشنامه بسیار مطلوب ارزیابی می‌شود. ضریب آلفای کرونباخ از فرمول ۱ محاسبه می‌شود.

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left(1 - \frac{\sum_{i=1}^k s_i^2}{s_i^2} \right) \quad (1)$$

جدول ۱. ضریب آلفای کرونباخ

متغیرها	آلفا
زیباشناسی رنگ	۰/۸۶۲
زیباشناسی طرح	۰/۸۸۹
انتخاب کابینت چوبی	۰/۸۸۶

منبع: نتایج حاصل از خروجی نرم‌افزار

آمار توصیفی وضعیت جمعیت شناختی

در بخش آمار توصیفی، خلاصه‌ای از وضعیت جمعیت شناختی نمونه تحت بررسی ارائه شد (جدول ۱). مطابق جدول ۲، ۸/۳ درصد پاسخگویان مرد (کمترین درصد) و ۹۱/۷ درصد زن (بیشترین درصد) هستند (جدول ۲). علت این درصد خروجی آزمون و مشارکت خانم‌ها در انتخاب موارد تخصصی، فاکتور و شاخص‌های بیشتر زیبایی، نسبت به نظرات مردها در زمینه کابینت چوبی است.

گرفت. در برخی متغیرهای وابسته، پس از جمع‌آوری اطلاعات پیرامون همه گزینه‌ها، شاخص‌های تعیین‌شده به صورت کمی بررسی شدند و به منظور ارزیابی و تحلیل اطلاعات از نرم‌افزار (SPSS 18) استفاده شد. سپس شاخص‌های توصیفی متغیرهای تحت بررسی ارائه شد و در بخش آمار استنباطی نیز برای بررسی فرضیه‌های پژوهش از آزمون تحلیل رگرسیون خطی ساده و ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. همچنین از نرم‌افزار اکسل برای ترسیم نمودار و برخی تحلیل‌ها کمک گرفته شد.

بررسی اعتبار پرسشنامه (روایی) و قابلیت اعتماد (پایایی)

در این تحقیق از اعتبار صوری برای ارتقای روایی سنج‌های استفاده‌شده بهره گرفته شد. در این زمینه پرسشنامه تهیه‌شده به تعدادی از استادان خبره و برگزیده داده شد که وفاق آنها در مورد شاخص‌های زیباشناسی طرح و رنگ در انتخاب کابینت چوبی، دلیل روشنی بر اعتبار پرسشنامه طراحی شده است. برای بررسی آلفای کرونباخ پرسشنامه تحقیق حاضر ابتدا نمونه‌ای شامل سی پرسشنامه در بین پاسخگویانی که به صورت کاملاً تصادفی انتخاب شدند پخش شد (پیش‌آزمون)؛ سپس نتایج پاسخ‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS 18 برای هر کدام از

جدول ۲. ویژگی‌های جمعیت شناختی پاسخ‌دهندگان

متغیر	درصد	فراوانی	متغیر	درصد	فراوانی
جنسیت	مرد	۸/۳	تا سیکل	۳/۳	۴
	زن	۹۱/۷	متوسطه و دیپلم	۱۵/۰	۱۸
سن	کمتر از ۳۰ سال	۳۵/۰	فوق‌دیپلم و لیسانس	۷۶/۷	۹۲
	۳۱-۴۰ سال	۱۹/۲	فوق‌لیسانس و دکتری	۵/۰	۶
	۴۱-۵۰ سال	۱۸/۳		۱۰۰/۰	۱۲۰
	۵۱ سال و بالاتر	۲۷/۵			
		۱۰۰/۰			
مجموع	جمع	مجموع	جمع		

نتایج و بحث

بررسی تأثیر متغیرها

بررسی فرضیه اول؛ زیباشناسی رنگ در انتخاب کابینت چوبی تأثیر دارد.

انتخاب رنگ کابینت آشپزخانه تابع آیتم‌های بسیاری است (شکل ۱) که یکی از آنها، تناسب با منزل از نظر سبک و رنگ است. به منظور تعیین تأثیر متغیر مستقل (زیباشناسی رنگ) بر متغیر وابسته (کابینت چوبی) از معادله رگرسیون استفاده شد. مقدار ضریب تعیین نشان می‌دهد که چقدر از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیرهای مستقل تبیین می‌شود. با کمک ضرایب بتا می‌توان معادله رگرسیون را نوشت. همچنین ضرایب بتای استاندارد شده در تعیین سهم

نسبی هر متغیر در تغییرات متغیر وابسته مؤثر است. بیشتر بودن ضریب بتای هر متغیر مستقل به معنای این است که سهم نسبی بیشتری در تغییرات متغیر وابسته دارد. هرچه همبستگی بین متغیرها قوی‌تر باشد، پیش‌بینی نیز قوی‌تر خواهد بود. با توجه به جدول ۳، ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی ۰/۹۴۱ است. ضریب تعیین ۰/۸۸۵ است، یعنی ۰/۸۸۴ از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل تبیین می‌شود.

جدول ۴ نشان می‌دهد که سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۱ و کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که مدل برازش داده شده مناسب است و رابطه رگرسیون خطی است.

جدول ۳. خلاصه مدل فرضیه اول؛ رابطه همبستگی زیباشناسی رنگ در انتخاب کابینت چوبی

مدل فرضیه	متغیر	ضریب همبستگی	ضریب تعیین	ضریب تعیین تعدیل شده	خطای برآورد
فرضیه اول زیباشناسی رنگ	رنگ	۰/۹۴۱	۰/۸۸۵	۰/۸۸۴	۰/۷۴
فرضیه دوم زیباشناسی طرح	طرح	۰/۹۳۴	۰/۸۷۳	۰/۸۷۲	۰/۷۷

جدول ۴. آنالیز واریانس (ANOVA) فرضیه اول؛ زیباشناسی رنگ و فرم در انتخاب کابینت چوبی

متغیر	مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	مقدار واریانس	سطح معنی‌داری
زیبایی‌شناسی رنگ	رگرسیون	۴۹۶/۰۷۷	۱	۴۹۶/۰۷۷	۹۰۶/۲۸۵	۰/۰۰۱
	باقی‌مانده	۶۴/۵۹۰	۱۱۸	۰/۵۴۷		
	کل	۵۶۰/۶۶۷	۱۱۹			
زیبایی‌شناسی طرح	رگرسیون	۴۸۹/۵۵۵	۱	۴۸۹/۵۵۵	۸۱۲/۳۵۱	۰/۰۰۱
	باقی‌مانده	۷۱/۱۱۲	۱۱۸	۰/۶۰۳		
	کل	۵۶۰/۶۶۷	۱۱۹			

مقدار بتا نشان‌دهنده این است که به ازای یک واحد تغییر در شاخص زیباشناسی رنگ، متغیر وابسته انتخاب کابینت چوبی آشپزخانه به مقدار بتای به دست آمده افزایش می‌یابد (جدول ۵). از طرف دیگر نتایج جدول ۶ مشخص کرد که سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۱ و کمتر از ۰/۰۵ است، بنابراین فرض صفر رد می‌شود و با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت که رابطه معنی‌داری بین دو متغیر بررسی شده در پژوهش وجود دارد. از دیگر سو، با مثبت

بودن علامت ضریب همبستگی بین دو متغیر رابطه مستقیمی وجود دارد و به عبارت دیگر با افزایش یک متغیر، متغیر دیگر نیز افزایش می‌یابد. مقدار ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی در جدول ۳ برابر ۰/۹۴۱ است. از طرفی انتخاب رنگ بر اساس طرح طبیعی چوب با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۸۰۰ بیشترین تغییرات متغیر وابسته را به خود اختصاص داده است. کابینت طرح چوب هنوز هم زیبایی منحصر به فرد و

تأثیراتی بنیادین در زندگی بر جای بگذارند که از مهم‌ترین آنها می‌توان به تأثیر آنها بر احساسات و نیز به اثر رنگ اشاره کرد [۱۴].

بررسی فرضیه دوم

زیباشناسی طرح در انتخاب کابینت چوبی تأثیر دارد.

به‌منظور تعیین تأثیر متغیر مستقل (زیباشناسی طرح) بر متغیر وابسته (انتخاب کابینت چوبی) و همچنین برای بررسی تحقیق از معادله رگرسیون استفاده می‌شود. خلاصه مدل مقدار ضریب تعیین در جدول ۳ بیان‌کننده این است که چقدر از تغییرات متغیر وابسته به کمک متغیرهای مستقل تبیین می‌شود. همچنین برای فهم بیشتر به کمک ضرایب بتا، می‌توان معادله رگرسیون را برای پژوهش تعریف کرد. همچنین ضرایب بتای استاندارد شده در تعیین سهم نسبی هر متغیر در تغییرات متغیر وابسته (انتخاب کابینت چوبی) مؤثر است. ضریب بتای هر متغیر مستقلاً (زیباشناسی طرح) که بیشتر باشد به معنای این است که ارزش نسبی بیشتری در تغییرات متغیر وابسته دارد. با توجه به جدول ۳ مقدار ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی طرح این پژوهش برابر ۰/۹۳۴ تعیین شد. مقدار ضریب تعیین برابر ۰/۸۷۳ است، یعنی ۰/۸۷۲ از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل تبیین می‌شود.

چشم‌نواز خود را دارد و سلیقه‌های زیادی را به سمت خود جلب می‌کند. شاید دلیل این موضوع، مسئله فرهنگ‌سازی باشد. مردم امروزه به سمت مواد طبیعی پیدا کرده‌اند و آگاهی و دانش آنان درباره مواد طبیعی بیشتر شده است. زیبایی ذاتی طرح چوب به‌خصوص در مناطق سردسیری مشخص است و ضمیر ناخودآگاه انسان رنگ‌های گرم را می‌پسندد. طرح چوب بافت گرم دارد. مردم می‌توانند از احساسات خود برای ارتباط برقرار کردن با آن و درک آن استفاده کنند. خروجی ضریب همبستگی پیرسون به ترتیب از کمترین تا بیشترین ۰/۲۵۵ و ۰/۸۰۰ است. براساس نتایج این ضریب‌ها، رنگ‌ها می‌توانند ظاهر آشپزخانه را تغییر و متفاوت تر جلوه کند و حس آن را متمایز کنند. براساس این پژوهش نیز احساس و تجربه انتخاب مردم رنگ گرم بود. اثر زیبایی‌شناسی رنگ از مشکلات عملی انتخاب رنگ در محصولات است [۱۵]. برای مثال رنگ سفید تصویری از خلوص، تازگی و تقدس را نشان می‌دهد. قرمز رنگی آتشین است و نارنجی و زرد احساس گرمی و خانگی را انتقال می‌دهند [۱۰]. پژوهش لشگری و همکاران (۱۳۹۸) تأثیرگذار بودن رنگ دکور چوبی محل زندگی و کار بر واکنش‌های روانی و عاطفی را تأیید می‌کند [۷]. زیبایی افزون‌بر شکل و ساختار و فضا و نحوه چیدمان کابینت‌ها به عنصر رنگ بستگی دارد. رنگ‌ها می‌توانند به شیوه‌های مختلف

جدول ۵. ضریب رگرسیون فرضیه اول؛ زیباشناسی رنگ در انتخاب کابینت چوبی

سطح معنی‌داری	آزمون تی	ضرایب استاندارد		مدل	
		ضرایب غیرمتعارف	ضرایب متعارف		
		بتای استاندارد	خطای برآورد	بتا	
۰/۰۰۱	۵/۹۱۷	-	۰/۱۹۵	۱/۱۵۵	مقدار ثابت
۰/۰۰۱	۳۰/۱۰۵	۰/۹۴۱	۰/۰۵۷	۱/۷۲۲	رنگ
۰/۰۰۱	۶/۹۲۷	-	۰/۲۳۰	۱/۴۴۲	مقدار ثابت
۰/۰۰۱	۲۸/۵۰۲	۰/۹۳۴	۰/۰۶۳	۱/۷۹۵	طرح

برخوردار است و ارزش داده‌شده به مدل بیشتر است. همچنین در این پژوهش رابطه رگرسیون خطی است. مقدار بتا نشان‌دهنده این است که به‌ازای یک واحد تغییر در

سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۱ است که کمتر از ۰/۰۵ است (جدول ۴). یعنی فرض صفر رد می‌شود و با اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت که مدل از اهمیت ویژه‌ای

زیباشناسی، مردم در انتخاب طرح کم رغبت شدند و حتی براساس شکل‌های غیر هندسی، اقدام به انتخاب کابینت می‌کنند. قطعات زیادی را می‌توان در کابینت چوبی مشاهده کرد که از قاعده هندسی و شکل خاصی پیروی نمی‌کنند. پس طرح غیرهندسی در اولویت قرار دارد. مقدار ضریب همبستگی پیرسون سایر زیر شاخص‌ها به ترتیب از کمترین تا بیشترین ۰/۳۵۹ و ۰/۶۷۹ به‌دست آمد. زیبایی‌شناسی طرح (فرم) کابینت چوبی آشپزخانه بیشتر متوجه شکل‌ها، ریتم، تقارن، تناسب، پیچیدگی و ساختار بصری محیط بیرون است. طرح‌ها و شکل‌ها دارای خصوصیات مشخص و معنی‌دار نظام زیباشناختی خود هستند. تبدیل ایده به شکل و طرح از قسمت‌های مهم در طراحی است. همچنین شکل‌گیری آرایه و چیدمان داخلی و شکل‌دهی اثر مهم عملکردی آشپزخانه است [۶].

زیباشناسی طرح، متغیر وابسته (انتخاب کابینت چوبی) به مقدار بتای به‌دست‌آمده در جدول ۵ افزایش می‌یابد. با ملاحظه جدول ۶ مشخص می‌شود که سطح معنی‌داری آزمون ۰/۰۰۱ است که کمتر از ۰/۰۵ است. پس فرض صفر رد می‌شود و با اطمینان ۹۹ درصد می‌توان گفت رابطه معنی‌داری بین دو متغیر وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی بین دو متغیر رابطه مستقیم برقرار است؛ یعنی با افزایش یکی دیگری نیز افزایش می‌یابد. با توجه به جدول ۳ مقدار ضریب همبستگی چندگانه مدل رگرسیونی طرح ۰/۹۳۴ است. متغیر استفاده از شکل‌های غیرهندسی با مقدار ضریب همبستگی پیرسون ۰/۶۷۹ برای انتخاب کابینت چوبی در اولویت قرار گرفته است. علت احتمالی این موضوع دل‌زدگی استفاده‌کنندگان از طرح‌های هندسی تولیدی و رایج است. همچنین به لحاظ

جدول ۶. آزمون همبستگی پیرسون بین زیباشناسی رنگ و طرح با انتخاب کابینت چوبی

متغیر ۱	متغیر ۲	مقدار ضریب همبستگی پیرسون	سطح معنی‌داری
زیباشناسی طرح (فرم) با انتخاب کابینت	انتخاب کابینت چوبی	۰/۹۳۴	۰/۰۰۱
		زیباشناسی طرح (فرم)	
		اندازه و محیط آشپزخانه برای کابینت	
		از روی طرح و نقش کابینت (مدرن، کلاسیک و مدل‌های دیگر)	
		از حیث کاربرد آن (میز غذاخوری و مصارف دیگر)	
		تحت تأثیر چیدمان امکانات و تجهیزات آشپزخانه	
		انتخاب شکل کابینت از روی کتابچه الگو	
		با در نظر گرفتن سلیق مشترک خانواده	
		با استفاده از شکل‌های هندسی	
		با استفاده از شکل‌های غیرهندسی	
از روی تزیینات الحاقی کابینت			
با تأثیر طرح بر قیمت کابینت			
زیباشناسی رنگ با انتخاب کابینت	انتخاب کابینت چوبی	۰/۹۴۱	۰/۰۰۱
		زیباشناسی رنگ	
		تحت تأثیر نور و فضای روشنایی آشپزخانه	
		توجه به همنشینی رنگ بین کابینت دیوار و کف	
		انتخاب رنگ براساس طرح طبیعی چوب	
		براساس چوب‌های مصنوعی (صفحه‌های فرآوری‌شده رنگی، MDF)	
		توجه به مبلمان و رنگ زمینه (تم) منزل	
		با انتخاب رنگ از روی کتابچه الگو	
		با در نظر گرفتن سلیق مشترک خانواده	
		با استفاده از مبانی رنگ‌شناسی	
تحت تأثیر ارزش قیمت کابینت			

نتیجه‌گیری

طرح و رنگ کابینت آشپزخانه، تأثیر بسزایی در زیبایی کلی آشپزخانه و خانه دارد. با توجه به نتایج تحقیقات در انتخاب زیباشناسی کابینت چوبی، اثر طرح و رنگ با یکدیگر مطابقت دارند و معنی دار می‌باشند، یعنی طرح و رنگ در معنی دار بودن و مفهوم خود یکدیگر را اثبات کرده‌اند. از آنجا که انتظار می‌رود کابینت‌ها طرح و شکل خود را در طول زمان حفظ کنند و در شرایط تحمل وزن زیاد، خم یا شکسته نشوند، دوام و مقاومت فرآورده‌های چوبی به‌کاررفته در بدنه آنها از اهمیت زیادی برخوردار است. در عصر حاضر با گرایش به سمت طراحی داخلی، سلیقه‌ها تغییر می‌کند؛ از این رو کابینت‌ها از منظر، طرح و رنگ متفاوت ساخته می‌شوند. انتخاب رنگ براساس طرح چوب با ضریب ۰/۸۰۰ بیشترین تغییرات متغیر وابسته را به خود اختصاص داده است. در مناطق سردسیری به‌طور معمول رنگ‌های گرم انتخاب می‌شود، به‌ویژه رنگ‌های طبیعی و این موضوع به لحاظ فرهنگ‌سازی در بین مردم جا افتاده است. در این میان، کابینت‌های طرح چوب که بافت و طرح‌های چوب طبیعی در آنها وجود دارد و هم‌رنگ چوب‌اند، از اقبال بیشتری نزد مشتریان برخوردارند که علت آن را باید در همان صمیمیت و زیبایی‌شناسی خدادادی نهفته در چوب طبیعی جست‌وجو کرد. همچنین آگاهی و دانش مردم نسبت به مواد طبیعی بیشتر شده است. از این رو این فاکتور مهم در این تحقیق هم صدق می‌کند. استفاده از شکل‌های غیرهندسی با مقدار ضریب همبستگی پیرسون ۰/۶۷۹ در بین شاخص‌های

زیباشناسی طرح دارای رتبه نخست است. قطعاتی از کابینت چوبی از قاعده هندسی و شکل خاصی پیروی نمی‌کنند. فرم‌های هندسی از نظر برخی استفاده‌کنندگان کابینت چوبی تکراری و خسته‌کننده‌اند و به لحاظ زیبایی‌شناسی هم رغبت چندانی به آنها وجود ندارد و تمایل به شکل‌های غیرهندسی بیشتر است. این سلیقه نیز همانند شاخص رنگ وابسته به زمان است و ممکن است زمانی طرح‌های ساده و غیرهندسی طرفدار داشته باشد و در مقطعی هم سلیقه استفاده‌کنندگان تغییر کند. پس هر کدام از این شاخص‌ها با توجه به ویژگی‌های منحصر به فرد خود در کابینت آشپزخانه برای استان اردبیل کاربرد دارند و با توجه به فرهنگ‌های گوناگون شاید در برخی شاخص‌ها به شهرهای دیگر مانند شهرهای شمالی، تهران و ... تعمیم‌پذیر باشد. همچنین تطابق و تناسب هر رنگ با طرح (فرم) کابینت چوبی می‌تواند همانندی و توازن را برقرار سازد. پس رنگ و طرح در زیباشناسی، بیان مفاهیم و حالت‌ها، اثرگذار بوده و همچنین تأثیرات آن در انتخاب ساختار کابینت چوبی آشپزخانه دوچندان است. دامنه این تحقیق در حوزه زیبایی‌شناسی انتخاب کابینت چوبی آشپزخانه است. پیشنهاد می‌شود پژوهشگران در زمینه دیگر بخش‌ها نظیر سبک‌شناسی و روان‌شناسی کابینت چوبی تحقیق کنند.

تشکر و قدردانی

این تحقیق با حمایت دانشگاه زابل با شماره گزنت -UOZ- GR-9517-25 انجام گرفته است.

References

- [1]. Gruter, J.k. (2010). *Aesthetics in Architecture*, Translated by, Pakzad, J., and Homayoun, A., Shahid Beheshti University Press, Tehran.
- [2]. Atamewan, E.E., and E-Out, E. (2018). Traditional kitchen design for sustainable low-income dwellings in developing countries. *Journal of Sustainable Development*, 11(6): 59-69.
- [3]. Yazıcıoğlu, D.A., and Kanoglu, A. (2016). Determining effects of kitchen design rules on kitchen functionality in a comparative way. *Academic Research International*, 26(2):18-27.

- [4]. Bech-Danielsen, C. (2012). The kitchen: an architectural mirror of everyday life and societal development. *Journal of Civil Engineering and Architecture*, 6(4): 457-469.
- [5]. Zhao, G.J. (1997). Fluctuation spectrum of wood structure and creature physical rhythm, *China Wood Industry*, 11(6): 22-25.
- [6]. Cromley, E.C. (2010). *The Food Axis: Cooking, Eating, and the Architecture of American Houses*, University of Virginia Press, Virginia.
- [7]. Lashkari, A., Hashemi, S., and Ranjbar, B. (2019). Investigation of psychological and emotional reactions to the color of decoration of living and working environment. *Iranian Journal of Wood and Paper Science Research*, 43(1): 134-139.
- [8]. Moradi, S., and Adab, M. (2016). Impossible actions of wood in product design for interiors. *Journal of Arrangement*, 4(11):96-103.
- [9]. Yoshikazu, Y. (2015). Wood colors and their coloring matters: a review. *Natural Product Communications*, 10(3): 1934578X1501000.
- [10]. Mohamadifar, Y. (2011). *Color Psychology in Marketing and Sales*, Mahan Press, Tehran.
- [11]. Wang, M., and Zhang, Q. (2015). Characterization decorative veneer patterns style by semantic differential method. *Wood Research*, 60(2): 226.
- [12]. Aslam, M. (2006). Are you selling the right colour? A cross-cultural review of colour as a marketing cue. *Marketing Communications*, 12: 15-30.
- [13]. Mosaddad, S.H. (2008). Importance and fundamental of color selection for product, *Special Issue Architectural and Urban Engineering*, 19 (6): 45-52
- [14]. Song, S.S., and Zhao, G. (2011). Psychological and emotional reactions to anatomical patterns in wood. *Wood Research*, 56 (4): 455-466.
- [15]. Razaghi, M. (1995). *Color in Industrial Design*, Dastavard, 2: 23-39.
- [16]. Kim, D., Hyun, H., and Park, J. (2020). The effect of interior color on customers aesthetic perception emotion and behavior in the luxury service. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 57: 102252.
- [17]. Stinson, A., and Cayton, B. (2020). *Fundamentals of Art Theory and Practice*, Translated by Yeganeh Doost, M. R., Samt, Press, Tehran.
- [18]. Pakbaz, R. (2001). *Encyclopedia of Art*, Contemporary Culture Press, Tehran.
- [19]. Bayat Kashkoli, A., and Jamshidzadeh, M. (2014). Comparison of mechanical strength of wooden chairs made with two types of designs and fittings: tongue, tongue and double. *Iranian Journal of Wood and Paper Sciences Research*, 29 (1): 67-78.
- [20]. Adab, M., and Moradi, S. (2016). Rules and basis of interior form-space architecture. *Journal of Arrangement*, 4(12): 104-112.
- [21]. Berghman, M., and Hekkert, P. (2017). Towards a unified model of aesthetic pleasure in design. *New Ideas in Psychology*, (47): 136–144.

Investigating the effect of color aesthetics and design of cabinets, wood, kitchen in its selection

M. Maleki Galandouz*; Ph.D. Student, Wood and Paper Science and Technology Group, Faculty of Natural Resources, University of Zabol, Zabol, I.R. Iran

A. Hosseini Sadr; Instructor of Art Department, University Mohaghegh Ardabili, Ardabil, I.R. Iran

A. Bayatkashkoli; Prof., Wood and Paper Science and Technology Group, Faculty of Natural Resources, University of Zabol, Zabol, I.R. Iran

(Received: 09 January 2021, Accepted: 19 December 2021)

ABSTRACT

Aesthetics has many components, the most important of which is design and color. One of the most beautiful elements in the kitchen is its cabinets. This beautiful element, in addition to its application, plays the most pivotal and fundamental role in shaping the interior decoration of the kitchen with color and design. This study investigates the aesthetic effect of the design and color of wooden kitchen cabinets in its selection. The research method of this article is analytical-descriptive, survey and field. The statistical population and data collection and completion of the research questionnaire is the users and manufacturers of wooden cabinets in Ardabil province. In order to determine the effect of the independent variable of design aesthetics and color on the dependent variable of wood cabinet selection, linear regression equation has been used. The results showed that the value of multiple correlation coefficient of color aesthetics regression model in wood cabinet selection is equal to 0.941. The choice of color based on the natural texture of wood is 0.800 and most changes are dependent variables. The value of multiple correlation coefficient of the design aesthetic regression model is equal to 0.934. The variable of non-geometric shapes with the value of Pearson correlation coefficient of 0.679 is the first priority among the aesthetics of the design and it can also be said that there is a significant relationship between the two variables studied in the study. The sign of the correlation coefficient between the two variables is positive and therefore have a direct incremental relationship with each other.

Keywords: aesthetics, design, color, kitchen wooden cabinets.

---

* Corresponding Author, Email: Maleki.mostafa@uoz.ac.ir, Tel: +989143525899